

Är tilläggsisolering för energibesparing en bluff?

Känner du dig också lurad? Gav inte tilläggsisoleringen lägre uppvärmningskostnader? Då är du i gott sällskap av alla som trodde på löftena i reklamen om mineralullens förträfflighet. Mineralull dominerar helt som isoleringsmaterial i Sverige. Marknadsföring och effektiv lobbyverksamhet har gjort det möjligt att nå blivande arkitekter och ingenjörer med vinklad information om mineralullsisolering.

Tillverkningsprocessen för mineralull är energikrävande och utgår från »glas« eller »sten«. Resultatet är tunna långa fibrer. För att undvika obehag och hälsorisker, behandlas fibrerna med fenolhartser. Dessa tillverkas av formaldehyder och fenol. Båda anses hälsovådliga. Vid fasadtemperaturer på 50° eller högre, vilket lätt uppnås sommartid, tränger gaser in i byggnaden och bidrar till en ohälsosam inomhusmiljö. De boende kan få problem med irriterade luftvägar och astma.

När mineralullen blir fuktig försämras isolerförmågan drastiskt. En av tillverkarna säger så här: »Produkten är diffusionsöppen och tar inte upp fukt från luften. Har vatten kommit in i isoleringen torkar denna ut, om den lagras torrt och luftigt. Produkten återfår då sin ursprungliga isolerförmåga.« Vad de inte berättar är att isolerförmågan i konstruktionen försämras när vattenånga från bostaden kondenserar i isoleringen eller när regnvatten tränger in genom alla ofrånkomliga brister i fasaden. Därigenom hålls isoleringen mer eller mindre uppfuktad under stora delar av den kalla årstiden. Alltså när isolerbehovet är som störst.

Illusionen om mineralullens förträfflighet skapas till stor del av SP:s (Sveriges Tekniska Forskningsinstitut) och myndigheternas modeller för beräkning av isolerförmågan. Beräkningarna utgår från torra material och att mineralullen är skyddad från luftföroreningar. I praktiken innebär det att den verkliga isolerförmågan hos mineralull endast undantagsvis har samma värde som det teoretiskt framräknade. Därutöver finns risk för uppkomst av

mögel i isolermaterialet och röta i träreglarna, vilket de så kallade »enstegstätade« putsfasaderna tydligt visar.

Fibrer av ull, lin, hampa och cellulosa är exempel på hygroskopiska material som tar upp och avger fukt beroende på den omgivande luftens fuktighet. Till skillnad från mineralullen förblir isolerförmågan hos dessa fibrer tillräcklig, oavsett fukthalt. Förklaringen ligger i att naturfibrerna, till skillnad från mineralullen, har en fuktreglerande cellstruktur. Fuktig mineralullsisolering innebär högre uppvärmningskostnader vilket de boende får betala. Det går åt mer energi att värma upp våra bostäder, vilket bidrar till ökade utsläpp av koldioxid och försämrad miljö.

FOTO: PER ARNE IVARSSON

Med stöd av bland andra SP och Boverket hävdar mineralullstillverkarna att ökade isolertjocklekar minskar energiförbrukningen och mildrar klimatförsämringen. Vi hävdar att det är en bluff. Mineralull är ingen generell problemlösare för byggnadsisolering. Det är ett hälsovådligt och energikrävande isoleringsmaterial som snarare bidrar till ökad energiförbrukning och förvärrad klimatpåverkan. ■

Per Arne Ivarsson, restaureringsarkitekt

Bengt Adolphi, byggmästare

båda är ledamöter i Byggnadsvårdsföreningens styrelse

»I praktiken innebär det att den verkliga isolerförmågan hos mineralull endast undantagsvis har samma värde som det teoretiskt framräknade.«